

13 נובמבר 2005

לכבוד
אדרי' שמאי אסיף
יו"ר הועדה לשמירת הסביבה החופית
מנהל התכנון
ירושלים

**הנדון: אירועים מסחריים ופרטיים בחופים – גיבוש מדינות בולחון
בקשה לדיון**

שלום רב,

1. עיקרי הדברים

התופעה של סגירת החוף לטובת אירועים פרטיים ומסחריים הלכה והתרחבה בשנים האחרונות. על פי עמדת המדינה וגם על פי עמדת בית המשפט, כפי שהיא באה לידי ביטוי בתשובתה לעת"מ 269/02, החלה"ט נגד הועדה המקומית שקמים ואחי', סוגיית האירועים בחופים הנה בעלת אופי תכנוני ודרך המלך להסדרתה הנה באמצעות מוסדות התכנון.

על מנת לבלום תופעה מדאיגה ופרוצה זו של קיום אירועים פרטיים ומסחריים בחוף הים, יש הכרח בגיבוש מדיניות שתנחה את המוסדות המתאימים לפעול לאורה. הועדה לשמירת הסביבה החופית היא ללא ספק הועדה הראויה לגבש את המדיניות הנדרשת ולהנחילה לכלל ועדות התכנון ומוסדות האכיפה. כיוון שכך אנו סבורים שעל הועדה לשמירת הסביבה החופית לנקוט פעולה יזומה ולגבש עמדה מקצועית בנושא.

2. תיאור התופעה והיקפה

חופי הים התיכון משתרעים לאורך של 197 ק"מ, כרבע מהם סגורים ע"י מערכת הבטחון (31 ק"מ) ומתקני תשתית (19 ק"מ). נוסף על שטחים אלו ניצבות לאורך החוף למעלה מ-20 גדרות המונעות את המעבר החופשי. יחד עם זאת מן הראוי לציין כי בשנים האחרונות לא הוקמו גדרות חדשות לאורך חופי הים התיכון. אולם, את מקום הגדרות תפסה תופעה חדשה יחסית הנמצאת במגמת התפשטות בחופי הארץ - סגירת החוף בפני הציבור הרחב לשם קיום אירועים פרטיים ומסחריים. אירועים אלו מתוחמים בד"כ ע"י גדרות החוסמות את המעבר החופשי על החוף, ואף מונעות את השימוש ברצועת החוף מכלל הציבור. לפחות ב-10 חופים לאורך חופי הים התיכון מתקיימים אירועים בצורה קבועה או מזדמנת.

החברה להגנת הטבע (עי"ר)
 השפלה 4, תל אביב
 טל. 03-6388744
 פקס. 03-5374302
 e-mail: Lihi@spni.org.il

אגף לשימור סביבה וטבע

חוף ניצנים, 9 באפריל 2005
www.parkholot.info

3. מציאות תכנונית – משפטית

סוגיית חוקיות האירועים בחופי הים נדונה במסגרת הליך משפטי (עת"מ 269/02) שהגישה החברה להגנת הטבע כנגד האירועים המתקיימים בחוף ניצנים. במסגרת זו הבהירה פרקליטות המדינה, הן בכתבי הטענות והן בדיונים, כי התשובה לשאלה האם קיום אירועים מהווים שימוש מותר (בתנאים מסוימים) או מהווים שימוש אסור בחופי הארץ, הינה בעלת אופי תכנוני וכי גופי התכנון צריכים להכריע בו. ואולם, הם ציינו כי לגישת פרקליטות המדינה, קיום אירועים בשטח שמוגדר כחוף רחצה בהתאם לתמ"א 13 אינו בגדר שימוש מותר.

בסעיף 5 לעמדת הפרקליטות הארצית הובהר "באופן חד-משמעי כי המדינה מתנגדת לקיום אירועים סגורים בחוף ניצנים". עמדת הפרקליטות כפי שעולה מסעיף 23 לסיכומים היא כי באזור המוגדר בתמ"א כחוף רחצה - לא ניתן לקיים אירועים מכל סוג: "באזור המיועד לחוף רחצה אין לאפשר כל שימוש זולת שהיה וגישה חופשית של נופשים ומתרחצים אל קו המים והשימושים הנילוויים הקבועים בסעי' 8 לתמ"א 13. עמדה זו נגזרת מההוראה הברורה והמפורשת הקבועה בהגדרת היעוד בסעי' 8 לתמ"א, מרוחבה הצר וממיקומה המיוחד בצמידות לקו המים. כן עולה פרשנות זו עם העקרונות הקבועים בחוק שמירת הסביבה החופית, ובהם השיקול המקבל ביטוי בסעיף 7 לתוספת השניה לחוק התכנון והבניה בדבר זכות הציבור למעבר חופשי לאורך תחום חוף הים".

הפרקליטות סברה כי דרך המלך היא באמצעות תוכנית מפורטת ואולם, רשאים מוסדות התכנון לדון במתן היתר לשימוש חורג. 26 לעמדת המדינה קובע " ... בצד האפשרות להגיש תכנית מפורטת קיימת גם אפשרות עקרונית להגיש בקשה לשימוש חורג. מוסדות התכנון המוסמכים יבחנו את הבקשה הקונקרטית ובכלל זה (בנוגע לבקשה לשימוש חורג), את השאלה אם ניתן לקבל, במקרה הקונקרטי, היתר לשימוש חורג במצב בו לא ניתן לקבל היתר בניה; את תקופת הזמן של קיום האירוע המבוקש; את השטח המדויק שבו מבקשים לקיים את האירוע; מיקומו והיקפו ביחס לשטח החוף בכללותו; השימושים הקונקרטיים המבוקשים בו, והכל על רקע העקרונות וההוראות הקבועים בתמ"א 13 ובחוק שמירת הסביבה החופית והצורך להקפיד על מתן אפשרות לשימוש ציבורי בחוף בתנאים של שוויון".

עוד נכתב בעמדת המדינה כי על הועדה לשמירת הסביבה החופית להכריע בסוגייה (סעיף 12): "...על-פי הוראות חוק שמירת הסביבה החופית וחוק התכנון והבניה, בקשה להיתר לשימוש חורג או תכנית בשטח חוף ניצנים (בתחום של עד 300 מ' מקו המים), צריכה לקבל את אישור הועדה, למעט במקרים הנכללים בהוראת המעבר שנקבעה בסעי' 20 לחוק. בדונה בבקשה לתכנית או להיתר הדורשים את אישורה, על הועדה לתת את הדעת לעקרונות הקבועים בחוק כולל חשיבותו זכות הציבור למעבר חופשי לאורך תחום חוף הים.

אין צורך לאמר, כי בצד התחולה הישירה של הוראות חוק שמירת הסביבה החופית על העניין הנדון בערעור, יש כמובן לתת את הדעת לעקרונות שנקבעו בו במסגרת הפרשנות של דיני התכנון והתכניות החלות על השטח".

בפסק דין שניתן בנוגע לעתירה זו בחודש נובמבר 2005, קבע ס. נשיא בית המשפט המחוזי בב"ש את הדברים הבאים ביחס לאירועים פרטיים ומסחריים:

החברה להגנת הטבע (ע"ר)
השפלה 4, תל אביב
טל. 03-6388744
פקס. 03-5374302
e-mail: Lihl@spni.org.il

אגף לשימור סביבה וטבע

סעיף 5 "בשלב זה, בו אין כל היתר בניה ואין כל הקלה ו/או היתר לשימוש חריג, נראה לי לכאורה כי ארגון אירועים פרטיים משפחתיים של אנשים, חברות או גופים אחרים, כגון וועדי עובדים וגופים אחרים, במסגרת של הפקה מסחרית באמצעות משיבה 9 (פורום הפקות ניצנים, הערה שלי נ.פ.), או גוף מסחרי אחר העוסק בהפקת אירועים, בלי שיוסדר הענין במסגרת של תכנית מפורטת, הקלה ו/או היתר לשימוש חריג, אינו עולה בקנה אחד עם הוראות תמ"א 13..."

סעיף 6 "ביחס לאירועים מסחריים הפתוחים לכל הקהל הרחב בתשלום, שאינם כרוכים בפעולות בניה ובעבודות המחייבות היתר לפי חוק התכנון והבניה, נראה לי כי דרך המלך היא כי גם פעולות אלה תיעשנה לאחר אישור תכנית מפורטת ומתן היתר בניה או היתר זמני לשימוש חורג, על מנת לא להיכנס לספקות שיכולים להתעורר לגבי טיב הפעולות הנעשות, אם מדובר בפעולות זמניות שאינן מחייבות קבלת היתר בניה או בפעולות קבועות המחייבות קבלת היתר בניה."

4. סיכום

הנה כי כן, גם על פי עמדת המדינה וגם על פי עמדת בית המשפט סוגיית האירועים בחופים הנה בעלת אופי תכנוני ודרך המלך להסדרתה הנה באמצעות מוסדות התכנון.

על מנת לבלום תופעה מדאיגה ופרוצה זו של קיום אירועים פרטיים ומסחריים בחוף הים, יש הכרח בגיבוש מדיניות שתנחה את המוסדות המתאימים לפעול לאורה. הועדה לשמירת הסביבה החופית היא ללא ספק הועדה הראויה לגבש את המדיניות הנדרשת ולהנחילה לכלל ועדות התכנון ומוסדות האכיפה.

לפיכך אבקש לעלות נושא זה לדיון בוועדה.

העתק:

גב' אילנה שפרן – מרכזת הועדה.
רענן בורל – רא"ג שימור סביבה וטבע.
ע"ד ליאת גולן – הקליניקה לצדק סביבתי, אוני' ת"א.

בכבוד רב

ניר פפאי